

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

Nuuk den 31. maj - 2018

I medfør af § 37 stk. 1 i Forretningsordenen for Inatsisartut fremsætter jeg følgende spørgsmål til Naalakkersuisut:

Spørgsmål til Naalakkersuisut:

1. Hvorfor fremlægger Naalakkersuisut en lufthavnsplanke – eller rettere; rammebetingelserne for finansiering af lufthavnsplanken, med så vidtrækkende økonomiske konsekvenser, med så kort varsel? Her tænkes på XM/2018 punkt 21.

1 A) Hvad er det der haster?

2. Mener Naalakkersuisut det vil være formålstjenstligt at skabe et bredt forlig, og sørge for, at konsekvenserne belyses ganske tydeligt overfor befolkningen, inden vedtagelse af sådanne rammebetingelser?

- I så fald, hvorfor? I modsat fald; hvad er begrundelsen herfor?

3. Hvad forventer Naalakkersuisut der skal ske med Narsarsuaq samt Kangerlussuaq?

3 A) Hvad koster disse eventuelle omlægninger, og hvilke analyser eller rapporter kan Naalakkersuisut i denne sammenhæng henvise til?

3 B) Er disse eventuelle ændringer indregnet i lufthavnsplankeens finansieringsramme, eller vil de skulle finansieres ved siden af?

4. Hvilke indtægtsgivende projekter og erhverv, ud over de følgeprojekter af Lufthavnsplanke nævnt her, eller de i spørgsmål nr. 10, nævnte projekter, og minus skatter fra arbejdsstyrken og firmaer som følge heraf, har Naalakkersuisut planer om, at igangsætte de næste 10 år?

- Er der nogen planlagt særligt fordi der skal bygges disse lufthavne, og finansiering skal findes til disse?

- Er der nogen der ikke kan realiseres, som følge af vedtagelse af lufthavnsbyggerierne? I så fald, hvilke?

5. Findes der en analyse af, hvilke flaskehalse i vort land der forventes, ved så mange store byggerier som der er planer om i landet – herunder i byggerisektoren, kompetence-mæssigt i fht. ingeniører, eksperter osv., samt hvordan disse flaskehalse imødegås?

5 A) I så fald hvor; i modsat fald; hvordan har Naalakkersuisut tænkt sig at løse disse udfordringer?

- Der er også mangel på arbejdskraft indenfor disse sektorer i f.eks. Danmark og Island (Nationalbankens analyse af grønlandsk økonomi af august 2017, nr. 13).

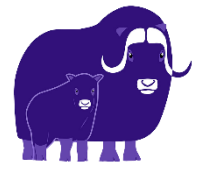
6. Hvor mange plejehjem af størrelsesordenen med 50 beboere og 100 ældreboliger tilknyttet f.eks., vil man kunne bygge for den samlede investeringssum i lufthavnsplanke?

- Hvordan opgør Naalakkersuisut prisen for en sådan?

(Medlem af Inatsisartut Tillie Martinussen, Samarbejdspartiet)

Begrundelse:

Ud af et befolkningstal på ca. 55.800 (2015), er ca. 25.000 (2015) erhvervsdygtige. Med udsigt til en faldende arbejdsstyrke, og flere ældre, samt henset til de sociale problemer vi oplever i landet, ligesom vi oplever problemer med at få unge til at uddanne sig, kan det virke bekymrende at optage lån og stille

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

Landskassen / Finansloven som garanti for disse lån, når størrelsesordenen er så stor.

Undertegnede har ikke kunnet finde en samlet analyse på investeringerne, herunder ingen analyser på, hvad det koster hvis man kigger frem i tiden, og indregner de risici der kan forekomme, samt det fremskrevne befolkningstal, uddannelsesniveaet generelt, planer om udvikling af flere erhverv, stramninger for tilflyttere udefra – og dermed evt. mistede indtægter i A-skatter og eventuelt fald i indtægter fra diverse erhverv.

Vi står overfor mange udfordringer de kommende år, og har en trafikstruktur der skal omlægges, men det kan synes forhastet, at skulle gennemføre disse over meget få dage og uger, uden et ordentligt analyseret grundlag, hvor alle konsekvenser – også en generation frem – belyses.

Særligt henset til de massive sociale problemer der findes på børne,- og ungeområdet, i sundhedsvæsenet, udfordringer på ældre-området samt efterslæbet i både boligmasse og uddannelsesniveau, samt de varslede stramninger for tilflyttende arbejdskraft, kan det synes indlysende, at en del af vore indtægter bør afsættes til disse områder, og løsning af meget nære problemstillinger for vor befolkning.

Vi mangler også en fremskuende analyse der tager faldende erhvervsaktive og stigende ældre-antal som står uden for arbejdsmarkedet, med i scenarierne ved byggeri af de nye lufthavne, og disses finansiering. Ligeledes med varslede stramninger af tilflyttere-politik, så skal den økonomiske byrde i fremtiden fordeles på langt færre hænder, og skattetrykket synes det, må som følge heraf, stige. Ligeledes ved såkaldt magre år, med faldende indtægter. Alternativt må det påregnes at der skal et markant fald i serviceydelse til, for at kunne følge med investeringerne, eller der standses udvikling, og investeringer, prisfald på serviceydelser for kunder i selvstyrejede selskaber, hvor pengene til lånoptagelsen tages fra.

Med ca. 80.00 passagerer om året, der rejser til og i Grønland, er der således en risiko for, at hver rejsende skal betale meget høje afgifter, eller billetpriser – og hvis ikke, at så skal hver skatteyder betale betydeligt mere i direkte eller indirekte skatter for at finansiere anlægget af alle 3 lufthavne, uden tilstrækkeligt belyste konsekvensberegninger fremad i tiden.

Det synes således ikke tilstrækkeligt belyst i hvilken grad vi direkte eller indirekte, som almindelige borgere, skal finansiere denne pakke, samt i hvor mange år.

Ej heller hvilke ruter vi i fremtiden så skal subsidiere, eller hvor meget passager-antallet skal stige for at dette lader sig gøre, omvendt heller ikke, hvad man kan regne med, at passager-antallet falder med, i fald billetpriser eller lufthavnsafgifter stiger for at hjælpe med finansieringen af disse.

Ligeledes har Samarbejdspartiet heller kunnet finde gode, gennemarbejdede analyser på, hvad det ville kræve af destinationerne der får nye lufthavne, af investeringer i både uddannelsesniveau, modtage-apparat af gæster, strandede turister, rejsende internt i landet der strander osv., for at finansiere ovenstående pakke. Dvs. ekstra omkostninger og investeringer.

Ligesom det ikke er lykkedes at finde nogen analyser eller rapporter der sammenholder udgifterne i den planlagte lufthavns pakke med andre planlagte lånoptagelser i hele landet, og udgifter herfra, samt en samlet prioriteringsanalyse hen over de næste f.eks. 10, 20 og 30 år.

Vi ønsker nærværende besvaret inden for 10 arbejdsdage.

**SULEQATIGIISSITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET**

Tillie Martinussen
Samarbejdsparitiet - Suleqatigiissitsisut